

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 517. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-drachmann14val-shoot-idm140708759825776/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

De gode Børn – i Klynger træder
de Dansen om den gamle Ven;
og om de snubler, om de græder,
de rejser sig og ler igen.

Jeg kigger ind ad Hjærtets Rude,
det trange Rum udvider sig:
nu bliver Alting smaat derude,
nu der er stort og lyst hos mig.

XIV

Gerhard sled. Der havde været Tidsafsnit, hvor han laa alt andet end paa den lade Side; – dengang var han stolt derover. Nu sled han, uden at tænke paa at rose sig af sin Flid. Hans Gæld brændte ham, drev ham frem; Verden kunde stille sig paa Hovedet eller paa Benene – han skulde samle Penge, samle henimod en Snes Tusind Kroner – alt i alt.

Han samlede ind, Krone paa Krone saagodtsom. Og hvor langt var der ikke frem? Men herpaa turde han ikke tænke. Næppe fandtes der den Avis, det Tidsskrift, den Almanak, hvori han ikke skrev – næppe det opdukkende og atter forsvindende Boghandlerforetagende, hvortil han ikke gav Bidrag. Nørager pegede med aldrig svigtende Hjælpsomhed – og Gerhards Pen og Blyant fulgte efter som et Barn efter Goldammen. Han tegnede, illustrerede – alt muligt, godt og daarligt – men navnlig skrev han, anmeldte, oversatte, refererede. Man kaldte ham smaaahviskende »Skrivekuglen«. Gerhard hørte sit Ogenavn – smilede, trak paa Skuldrene; hvad vidste de om det? Kunde hans Helbred blot slaa til – saa holdt hans Ører vel Spydighederne ud. I Begyndelsen malede han ogsaa – til Kunstauktioner, for Glarmestre og Forgyldere. Han lod sig skambyde, fornærme. Hvad saa? – naar blot »Maalet« naaedes.

Men han fik at fornemme, at naar han malede om Dagen og skrev og tegnede den halve Nat, saa vilde Kræfterne ikke slaa til i

Længden. Han gjorde tillige den Opdagelse – maaske betegnende for denne By – at man ved at forcere Produktionen tilsatte sit Renommé hurtigere som Maler end som Publicist. At »male for Auktioner« trykkede langt snarere Navnet og dermed Priserne, end at skrive om alt og overalt – hic et ubique.

Saa rettede han sig efter Lands Skik og skrev.

Det afledte ogsaa Tankerne bedre – Tanken paa Edith. Vi *maa* ses engang – sagde han til sig selv, naar Mindet trængte paa, naar han lod Haanden synke, Pennen falde, og naar det sitrede i hans Øje. Vi *maa* have en Forklaring – hun vil ikke nægte mig den – hun vil tilgive mig, naar hun maaske erfarer, hvor jeg slider – og lider!

Og det kom over ham, at han gerne vilde ynke sig. Men han fik det gjennet væk hvordan sled, stred og led ikke Tusinder i denne By? Og det faldt dem maaske ikke engang ind at ynke sig! Hvad led hun ikke selv – saa stolt hun var! og *naar* havde hun i Grunden beklaget sig? –

Undertiden – i Begyndelsen – skrev han lange Breve, som han saa rev itu. De gjorde ham kun modløs, forstyrrede hans tvungne Arbejdsro – faldt som Gnister fra en Verden af stærke Følelser – af Poesi maaske – ned i al den tørre Langhalm, han skulde tærse. Og sæt at hele Halm-Bunken brændte op – hvor blev saa Hoveripengene af?

Han levede Sliderens, Eneboerens Liv oppe paa sin femte Sal i to smaa Værelser, spiste og drak, hvad der netop var nødvendigt for at holde Kræfterne og dermed Humøret vedlige; var ikke meget meddelsom, saa's overalt, hvor han var pligtig at komme, høflig nok til ikke at blive trængt ud af »Lauget«; skarpt iagttaget af dem fra Regeringspressen – thi man havde ikke »glemt« ham; behandlet afvekslende med Kourtoisi og køligt Forbehold af Oppositionen – krydsende sin Vej mellem Politikens og Literaturens strengt afprikkede Grunde – bevægende sig lidt efter lidt som »kendt Mand« i et tvivlsomt Farvand, der *kan* være baade friskt og dybt – ligesaavel som det oftest *er* ferskt og fladt – undgaaende saavidt muligt Slammet, Mudderet, Kloakkernes utvivlsomme Udløbsrender. – –

Men hvilke Dynger unyttig Literatur maatte han ikke pløje

igennem – bortset fra de Dyrger, han selv producerede! Hvilke ørkesløse Skuespil – sceniske og politiske – maatte han ikke bi-vaane! hvormange Forsamlings-Debatter – hvormeget Nonsens – Vrøvl – Kævl – hvilken Masse af tomme Ord maatte ikke gaa igennem hans Hjærne!

Værst var det maaske med Literaturen – den, han skulde »samvittighedsfuldt« anmelde. Han havde en Dag faaet en saadan ny Bog tilsendt. Forlægger, Forfatter (Forfatterinde) og det Organ, hvori han tilfældigvis skrev – alle ventede de.

Gerhard læste, bladede, læste ... og mindedes nogle Linjer i en Opsats af en yngre Kritiker:

»Der er noget fortvivlende i at se tilbage over den uhyre Bogproduktion, hvert Aar opviser; der er en Del Talent at se, Kløgt, Flid og Opfindsomhed, men Dødens Mærke er over det meste; selv det mest bestikkende smulrer hen, naar man vil føle Livspulsen i det.« –

Gerhard lod Bogen synke. Kritikerens havde Ret i hvad han skrev: »Disse Skikkelser er mere frembragte efter en fast Plan end sprungne ud som en Blomst af sin Stængel. De har ikke taget Magten fra Forfatteren, og de tager derfor heller ikke Magten fra Læseren.«

Og Gerhard sukkede. Jamen det *maa* jo dog engang komme! Vi *maa* efterhaanden nogenlunde have oparbejdet den ny Tidens og Tingenes Betragtning – friere og sandere – og denne Betragtning vil ikke undlade at sætte Blomst! Imidlertid ville vi – ikke efter Skriftens Ord »sukke og bede« – men retfærdigt og sandhedskærligt lægge tilrette, ordne, advare og opmuntre. Hver har *sin* Gerning at gøre i det Stille. Saa faar den kommende Tidens »Aand« udpege den eller de Udmærkede, der hæver Skatten! –

Og han tænkte sig undertiden varm over dette, at hæve Skatten – men afbrød sig med et Smil: Snak, Henrik Gerhard! ingen Fantasterier tjen dine Penge, Skrivekugle! –

Der kom Bud fra Theatret. Ulf og Gerhards Skuespil skulde opføres; dets Tur var kommen – eller man havde intet bedre for Haanden; Arrangementsprøverne var begyndt, nu vilde Scenein-